

ПРО РОЗРОБКУ ПРОЕКТУ КОДЕКСУ ЕТИКИ ДЛЯ МІСЬКОГО ГОЛОВИ, СЕКРЕТАРЯ ТА ДЕПУТАТІВ МІСЬКОЇ РАДИ

Етичний аспект реалізації прав та повноважень виборчих осіб місцевого самоврядування представлений уперше цінностями та етичними аспектами принципів діяльності органів місцевого самоврядування. Це становить наукову новизну і практичну значущість роботи.

Ключові слова: кодекс етики, етичні цінності, етичні принципи

ON THE DRAFTING OF A CODE OF ETHICS FOR MAYOR, SECRETARY AND MEMBERS OF CITY COUNCIL

Ethical aspects of the rights and powers of local government election represented the first time the values and principles of the ethical aspects of local government. This is a scientific novelty and practical significance of the work.

Keywords: code of ethics, moral values, ethical principles

Вступ

Етичний кодекс є світовою практикою надання зразка стандартів етичної поведінки, яка підвищує довіру і авторитет місцевої влади, а також є засобом легального зовнішнього громадського контролю за діями депутатів та міського голови секретаря міської ради. Сьогодні в Україні існують етичні норми для державних службовців, приймаються кодекси етики окремими міськими радами, асоціаціями, розробляється кодекс етики для депутатів ВР, але світова практика [1-4] показує необхідність такого кодексу і для органів місцевого самоврядування в містах, зокрема, для голів міських рад, секретарів і депутатів міських рад.

1. Аналіз останніх публікацій

Як свідчать джерела[2;3], **етичні кодекси повинні містити в собі не тільки ви-**моги до правил поведінки, але і цінності і принципи, які визначають поведінку. Позитивні зразки поведінки і заборони неналежної поведінки, інструкції до поведінки у випадках, які загрожують репутації особи. Разом з тим, таких етичних кодексів у Україні не було, як і переліку цінностей і принципів поведінки, які стосуються міського голови, секретаря та депутатів міських рад. Потрібно визначитися з

основами їх виділення для надання позитивного зразку і основи для громадського контролю. Тому метою статті є визначення і розкриття цінностей і принципів поведінки в діяльності міського голови, секретаря та депутатів міських рад.

2. Результати дослідження.

Нами було визначено, що кодекс етики – це перелік уніфікованих норм правильної, належної, доречної поведінки для депутата та посадової особи органу місцевого самоврядування, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх службових повноважень та які сприяють запобіганню неетичної поведінки [2; 4]. Особливістю Кодексу етики для депутатів і посадових осіб органів місцевого самоврядування є те, що він має обов'язковий характер та забезпечує їх ефективну діяльність в інтересах громади, вдосконалює відносини в міській раді, депутатській діяльності, сприяє розвитку демократії, створює умови для захисту і реалізації прав та свобод жителів громади. Мета Кодексу: підвищення рівня довіри громадян до місцевої влади, покращення персональної відповідальності за належне виконання службових обов'язків, забезпечення прозорості і гласності у роботі місцевої влади, запобігання зловживанням службовим становищем[3; 4]. Враховуючи зміст роботи суб'єктів етичного кодексу, чинне законодавство, ієрархію цінностей, професійні цінності в управлінні ЄС, нами було визначено таким чином цінності в даному кодексі:

3. Основні етичні цінності в роботі голови, секретаря, депутатів місцевих рад. **3.1. Абсолютні цінності:** добро як користь, щастя, більш високий ступінь розвитку, те що відповідає моральному закону, як протилежність злу, яке розуміється як порушення порядку і міри, узгодженості з іншими підпорядкованими йому одиницями, зосередженість на собі, самоствердження всупереч іншим і за рахунок інших; віра, справедливість, щирість, милосердя, надія, права людини, гідність, краса, любов, свобода, нетерпимість до зла, доброта, великодушність, мудрість, чесність, шляхетність; **3.2. Основні національні цінності:** Українська ідея, прагнення до свободи, протидія антиукраїнській ідеології, патріотизм, національна гідність, державна незалежність, повага і довіра до законно обраної влади, доброчинність, стійкість до життєвих випробувань, дотримання народних звичаїв; **3.3. Цінності сімейного життя:** цінність сім'ї, подружньої вірності, піклування про старших, дітей, демократизм відносин у сім'ї, відповідальність за інших членів сім'ї, здоровий спосіб життя, культ праці в сім'ї, гостинність; **3.4. Цінності особистого життя:** особиста гідність, воля, мудрість, розум, здоровий глузд, помірність, внутрішня свобода та ініціативність,

доброзичливість, урівноваженість; **3.5. Професійні цінності:** Етичної відповідальності перед людьми, громадою, альтруїзм, служіння суспільству, громаді, повага оточуючих, прагнення до самовдосконалення, надійність.

Враховуючи призначення чинне законодавство, призначення професійної етики [2-4], нами було визначено основні принципи етики в роботі голови, секретаря, депутатів місцевих рад: **4.1. Етичні аспекти універсальних принципів діяльності публічної влади:** народовладдя – забезпечення реальної участі громадян в задоволенні потреб громади, реалізації прав і свобод всіх її громадян, створення умов для висловлення голосу і потреб кожного члена громади ; законності та верховенства права – неухильне дотримування вимог закону, прийняття всіх рішень та дій відбувається у відповідності до чинного законодавства, відсутність підтримки тих, хто ухиляється від його виконання; гласності – політика максимальної відкритості про діяльність органів місцевого самоврядування, забезпечення доступу до публічної інформації; колегіальності – прийняття рішень здійснюється на основі врахування колективної думки і вироблення резолюції в процесі демократичного колективного обговорення на основі рівних прав депутатів; виборності – робов'язує відповідати високій честі були представником більшої частини населення і проводити в життя політику захисту інтересів громади, підтримувати високий статус обраної особи через виконання власної передвиборчої програми, гарну репутацію; демократизму - передбачає делегування повноважень, надання самостійності разом з відповідальністю, демократичний стиль управління і спілкування, забезпечення реальної участі громадян і депутатів в прийнятті рішень, залучення до прийняття рішень тих, кого вони стосуються; **4.2. Етичні принципи діяльності органів місцевого самоврядування, які пов'язані зі специфікою діяльності органів місцевого самоврядування:** поєднання місцевих і державних інтересів – спрямованість дій в межах єдиної державної політики, сприяння державним органам влади, які перебувають на їх території, у виконанні їх задач і функцій при повній свободі дій органів місцевого самоврядування для здійснення ініціатив з будь-якого питання в їх веденні; правової, організаційної та матеріально-фінансової самостійності в межах повноважень – обґрунтований самостійний вибір цілей діяльності та пріоритетів в громаді, шляхів їх реалізації з урахуванням повноважень, заборона підміни влади та перебирання чужих повноважень на себе, недопущення впливу з боку різних політичних партій, фінансових і бізнес-структур; підзвітності та відповідальності перед територіальними громадами їх органів та посадових осіб – забезпечення відповідальності за дії і рішення, виконання повноважень і обов'язків перед

виборцями від заслуховувань звітів до **імперативного мандату для депутатів місцевих рад**, дотримання порядності, правдивості, усвідомлення значущості своїх прав, обов'язків і дій, їх наслідків, шляхів, засобів їх здійснення; державної підтримки та гарантії місцевого самоврядування – здійснюється на основі допомоги у забезпеченні виконанні функцій і повноважень, у т.ч. через стимулювання до самоорганізації, самофінансування, самовідповідальності; судового захисту прав місцевого самоврядування - реалізує право захисту в суді обмежень прав територіальних громад, повноваження органів і посадових осіб органів місцевого самоврядування; **4.3. Етичні аспекти організаційних принципів служби в органах місцевого самоврядування** - служіння територіальній громаді – інтереси і права територіальної громади є пріоритетом в прийнятті рішень і завданням діяльності, відданість інтересам громади вище відданості партії чи іншим владним та громадським структурам, особистим інтересам; гуманізму і соціальної справедливості– орієнтація на благо людини, повагу до людини, її інтересів і потреб, спрямованість на задоволення різноманітних потреб людини і справедливий розподіл ресурсів, зиску і витрат між усіма; пріоритету прав та свобод людини і громадянина пріоритет прав та свобод людини у прийнятті рішень щодо неї, недопущення дій, які утискають права людини; забезпечення рівних можливостей - забезпечення рівного доступу громадян до самоврядування, рівне ставлення до всіх, недопущення дискримінації за будь-якою ознакою, гендерно-чутлива поведінка, не використання лобізму в інтересах окремих осіб, груп осіб тощо; професіоналізму, компетентності, ініціативності, чесності, відданості справі - вміння досягати потрібного результату найбільш виправданими шляхами і засобами, сумлінне виконання своїх обов'язків, вміння грамотно діяти в будь-якій ситуації, організованість, доцільність дій, творчість в роботі, усвідомлення особою свого суспільного значення і значення з боку суспільства, потреба служити на благо оточуючих; правової і соціальної захищеності - реалізується як вимога шанобливого ставлення і поваги до честі, гідності, репутації з боку держави, громади, колег, громадян, можливість їх захисту всіма правовими способами; фінансового та матеріально-технічного забезпечення служби за рахунок коштів місцевого бюджету - передбачає економне, раціональне та ефективне розпорядження фінансами та ресурсами, невикористання майна в особистих інтересах; самостійності кадрової політики в територіальній громаді - не надавати безпідставну чи задля особистої користі перевагу будь-якій особі, групі осіб, чи організаціям, не вступати ні прямо, ні опосередковано в комерційні стосунки, обирати працівників на засадах відкритості, професіоналізму і компетентності в умовах конкурсного відбору;

політична неупередженість - уникати демонстрації у будь-якому вигляді власних політичних переконань або поглядів, не використовувати службові повноваження в інтересах партій; об'єктивність – різнобічне, без суб'єктивних викривлень реальне сприйняття проблем громади та громадян, дії виважено, на основі критичного мислення, врахування впливу факторів зовнішнього середовища, індивідуальних характеристик та особливостей процесу прийняття етичного рішення; лояльність – утримання від некоректних висловлювань на адресу різних органів влади, їх керівників та працівників; конфіденційність – заборона розголошення і використання конфіденційної інформації.

Висновки

Етичний кодекс для голів міських рад, секретарів та депутатів міських рад потрібен, повинен враховувати вимоги ЄС, цінності різних рівнів і етичні аспекти принципів управління в громаді, які регулюють поведінку і визначають її стандарти на основі вихованості особистості, професійної етики і чинного законодавства.

Література

1. «Етика депутатської діяльності та інститут дисциплінарної відповідальності народних депутатів України: напрями удосконалення» Аналітична записка. [HTTP://WWW.NISS.GOV.UA/ARTICLES/1036/](http://WWW.NISS.GOV.UA/ARTICLES/1036/)

2. Методичні рекомендації щодо підготовки модельного кодексу етики і професійної поведінки посадових осіб місцевого. – Київ: КиївЦНТЕІ, 2011. – с. 100

3. РЕКОМЕНДАЦІЯ № R (2000) 10 Комітету Міністрів державам-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців (прийнята Комітетом міністрів на 106 сесії 11 травня 2000 року) // http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article.jsessionid=C75D14A4396DDB62F4F196E8FD76B58E?art_id=48082&cat_id=46352

4. Трубавіна І.М. Етика державної служби: практикум./Трубавіна Ірина Миколаївна – Харків: 1998.- ХФ УАДУ при Президентові України. - 20с.